

1Samuël 14

12 januari 2014
Zoetermeer¹

voorgeschiedenis (1Samuël 13):

- ❑ beginjaren Sauls regering (1Sam.13:1,2)
(ruim 1000 v. Chr.)

voorgeschiedenis (1Samuël 13):

- beginjaren Sauls regering (1Sam.13:1,2)
(ruim 1000 v. Chr.)
- de Filistijnen waren ten strijde verzameld.

De Filistijnen nu hadden zich verzameld om tegen Israel te strijden, drieduizend wagens, zesduizend ruiters en voetvolk talrijk als het zand aan de oever der zee. Zij trokken op en legerden zich te **Mikmas**, oostelijk van Bet-awen.

1Samuël 13:6

voorgeschiedenis (1Samuël):

- ❑ beginjaren Sauls regering (13:1,2)
(ruim 1000 v. Chr.)
- ❑ de Filistijnen waren ten strijde verzameld.
- ❑ het land werd geplunderd door drie groepen plundersaars (13:17);

voorgeschiedenis (1Samuël):

- ❑ beginjaren Sauls regering (13:1,2) (ruim 1000 v. Chr.)
- ❑ de Filistijnen waren ten strijde verzameld.
- ❑ het land werd geplunderd door drie groepen plundersaars (13:17);
- ❑ het land was goeddeels ontwapend (geen zwaarden en speren). Smeden waren niet toegestaan (13:19).

Dus moesten alle Israëlieten naar de Filistijnen gaan om ieder zijn zeis, zijn ploegschaar, zijn bijl of zijn sikkel te laten scherpen...

1Samuël 13:20

1Samuël 14

¹ Op zekere dag zeide Jonatan, de zoon van Saul, tot zijn wapendrager: Kom, laten wij oversteken naar de wachtpost der Filistijnen aan gindse zijde.

Maar zijn vader deelde hij het niet mee.

einde van Sauls regering reeds
aangekondigd (13:13)...

de hoop is gevestigd op de
volgende generatie...

David werpt zijn schaduw vooruit!

1Samuël 14

¹ Op zekere dag zeide Jonatan, de zoon van Saul, tot zijn wapendrager: Kom, laten wij oversteken naar de wachtpost der Filistijnen aan gindse zijde.

Maar zijn vader deelde hij het niet mee.

typerend: Saul staat buitenspel

1Samuël 14

² Saul nu zat aan de grens van Gibeon onder de granaatappelboom te Migron. En het krijgsvolk dat bij hem was, telde ongeveer zeshonderd man.

zonder benul waar deze boom voor staat...

- *vijfde* vrucht (Deut.8:8)
- Rimmon = hoge plaats
- de zoom van het hogepriesterlijk kleed

1Samuël 14

³ Achia, de zoon van Achitub, de broeder van Ikabod, de zoon van Pinechas, de zoon van Eli, de priester des HEREN te Silo, droeg de efod. Het volk nu wist niet, dat Jonatan weggegaan was.

breedsprakige omschrijving verwijst naar 'de heerlijkheid die weg is' uit Israël

1Samuël 14

³ Achia, de zoon van Achitub, de broeder van Ikabod, de zoon van Pinechas, de zoon van Eli, de priester des HEREN te Silo, droeg de efod. Het volk nu wist niet, dat Jonatan weggegaan was.

verborgen...

1Samuël 14

⁴ Tussen de bergpassen, waarlangs Jonatan *zocht* over te steken naar de wachtpost der Filistijnen, was aan weerszijden een rotspunt: de ene heette Boses, de andere Senne.

Boses = schijnend

Senne = dorens

1Samuël 14

⁵ De ene punt stond als een zuil in het noorden tegenover Mikmas, de andere in het zuiden tegenover Geba.

Boses = schijnend

heerlijkheid

Jonathan

Senne = dorens

vernedering

1Samuël 14

⁶ Jonatan nu zeide tot zijn wapendrager: Kom, laten wij oversteken naar de wachtpost van deze onbesnedenen. Misschien zal de HERE voor ons handelen, want de HERE kan evengoed verlossen door weinigen als door velen.

het teken van de besnijdenis
> overwinning!

1Samuël 14

⁶ Jonatan nu zeide tot zijn wapendrager: Kom, laten wij oversteken naar de wachtpost van deze onbesnedenen. Misschien zal de **HERE** voor ons handelen, want de **HERE** kan evengoed verlossen door weinigen als door velen.

Hebr. yasha > Yeshua!

1Samuël 14

7 Toen zeide zijn wapendrager tot hem: Doe al wat uw hart begeert; ga uw gang, ik ben met u wat ook uw hart begeert.

1Samuël 14

⁸ Jonatan zeide: Zie, wij steken naar die mannen over en vertonen ons aan hen.

1Samuël 14

⁹ Indien zij tot ons zeggen: Blijft staan, tot wij bij u komen; Dan blijven wij staan waar wij zijn en klimmen niet tot hen op;

1Samuël 14

¹⁰ maar indien zij zeggen: klimt tot ons op;
Dan zullen wij opklimmen, want dan heeft de
HERE hen in onze macht gegeven.
Dit zal voor ons het teken zijn.

1Samuël 14

¹¹ Toen zij beiden zich aan de wachtpost der Filistijnen vertoonden, zeiden de Filistijnen: Zie, Hebreëen komen te voorschijn uit de holen waarin zij zich verborgen hadden.

1Samuël 14

¹² De mannen van de wachtpost riepen Jonatan en zijn wapendrager toe: Klimt tot ons op, dan zullen wij u leren. Hierop zeide Jonatan tot zijn wapendrager: Klim achter mij op, want de HERE heeft hen in de macht van Israel gegeven.

1Samuël 14

¹² De mannen van de wachtpost riepen Jonatan en zijn wapendrager toe: Klimt tot ons op, dan zullen wij u leren. Hierop zeide Jonatan tot zijn wapendrager: Klim achter mij op, want de HERE heeft hen in de macht van Israel gegeven.

1Samuël 14

¹³ Toen klom Jonatan op handen en voeten naar boven, met zijn wapendrager achter zich aan. En zij werden door Jonatan neergeveld; zijn wapendrager maakte hen af achter hem.

St. Vert.

"... zij vielen voor Jonathans aangezicht, en zijn wapendrager doodde ze achter hem."

> Kol.2:15

1Samuël 14

¹⁴ Deze eerste nederlaag nu, die Jonatan en zijn wapendrager hun toebrachten, kostte hun ongeveer twintig man, over een lengte van ongeveer een halve vore van een juk land.

St. Vert.

"de helft eens bunders,
zijnde een juk ossen lands."

de actuele situatie... (1Sam.14:14)

- ❑ een goed begin! – het halve werk
- ❑ Jonathan had op eenzame hoogte de overwinning behaald
- ❑ het volk wist nog van niets...

1Samuël 14

¹⁵ Toen kwam er schrik in de legerplaats, op het veld en onder al het volk. Ook de wachtpost en de plunderaars schrokken, en de aarde beefde, zodat het werd tot een schrik Gods.

> door het gerucht van de ontkomen mannen?

1Samuël 14

¹⁵ Toen kwam er schrik in de legerplaats, op het veld en onder al het volk. Ook de wachtpost en de plunderaars schrokken, en de aarde beefde, zodat het werd tot een schrik Gods.

1Samuël 14

¹⁶ Toen de uitkijkposten van Saul te Gibeon in Benjamin dit zagen (en zie, de menigte liep sidderend heen en weer)

1Samuël 14

¹⁷ zeide Saul tot het volk dat met hem was: Stelt een onderzoek in en ziet, wie van ons is weggegaan. Zij stelden dan een onderzoek in, en zie, Jonatan en zijn wapendrager ontbraken.

1Samuël 14

¹⁸ Toen zeide Saul tot Achia: Breng toch de ark Gods hier. Want de ark Gods bevond zich in die tijd bij de Israelieten.

LXX: de efod

1Samuël 14

¹⁹ Maar terwijl Saul tot de priester sprak, werd het rumoer in de legerplaats der Filistijnen gaandeweg sterker, zodat Saul tot de priester zeide: Trek uw hand terug.

= niet wachten op Gods antwoord
maar *zelf* de strijd aangaan...

1Samuël 14

²⁰ Saul nu en al het volk dat bij hem was, verzamelden zich; en toen zij op de plaats van de strijd kwamen, zie, het zwaard van de een was tegen de ander, een zeer grote verwarring.

1Samuël 14

²¹ Bovendien voegden de Hebreëen, die reeds lang bij de Filistijnen waren en verspreid met hen in het leger waren opgetrokken, zich bij de Israëlieten, die bij Saul en Jonatan waren.

1Samuël 14

²² Ja, toen alle mannen van Israel die zich op het gebergte van Efraim verborgen hadden, hoorden, dat de Filistijnen op de vlucht waren geslagen, sloten ook zij zich bij hen aan in de strijd.

1Samuël 14

²³ Zo verlostte de HERE op die dag Israel. De strijd strekte zich uit tot voorbij Bet-awen.

1Samuël 14

²⁴ Toen de mannen van Israel op die dag bedreigd werden, had Saul het volk een vervloeking doen uitspreken: Vervloekt is de man, die spijs eet voor de avond en voordat ik mij op mijn vijanden gewroken heb. Daarom gebruikte niemand van het volk enig

- Israël staat onder een vloek...
- Israël staat onder een **geloofte** <=> **belofte**...
- de vloek symboliseert "het oude verbond"...
- Saul symboliseert "het oude" dat moet verdwijnen...

1Samuël 14

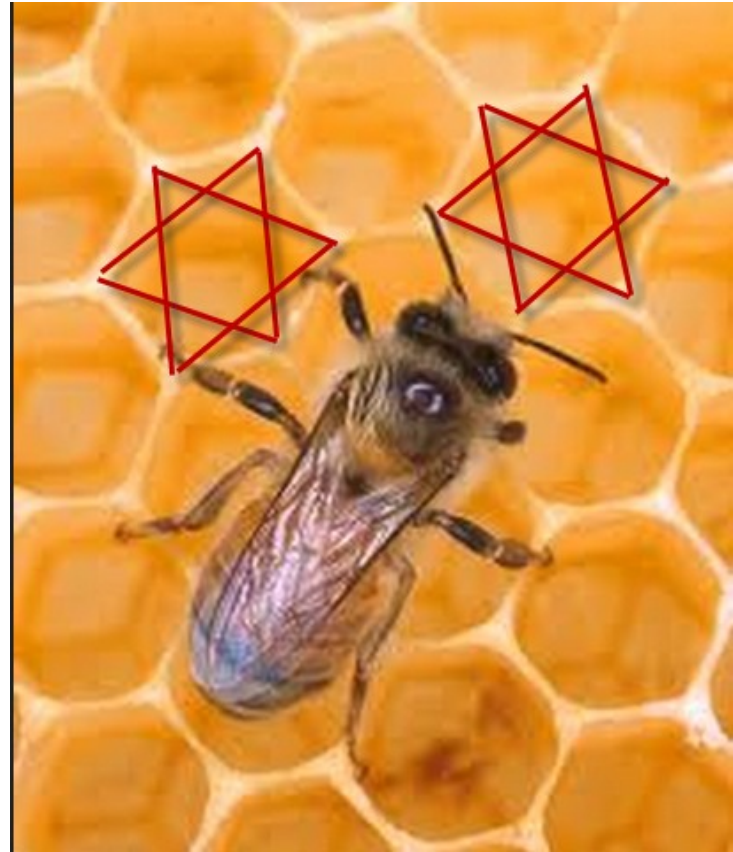
²⁴ Toen de mannen van Israel op die dag bedreigd werden, had Saul het volk een vervloeking doen uitspreken: **Vervloekt is de man, die spijs eet voor de avond en voordat ik mij op mijn vijanden gewroken heb.** Daarom gebruikte niemand van het volk enig voedsel.

Saul beschouwt de overwinning als eigen werk... én onthoudt het volk voedsel

1Samuël 14

²⁵ En het gehele volk kwam bij een bos en er was honig op het veld.

> het Woord Gods!

1Samuël 14

²⁶ Toen het volk bij het bos kwam, zie, daar vloeide honig, maar niemand bracht de hand aan de mond, want het volk vreesde de eed.

de vloek (> het oude verbond)
weerhoudt het

1Samuël 14

²⁷ Jonatan echter had niet gehoord, dat zijn vader het volk had doen zweren. Hij strekte de stok die hij in de hand had, uit en doopte de punt in de honigraat; daarop bracht hij de hand aan de mond en zijn ogen stonden weer helder.

de staf > opstanding

1Samuël 14

27 Jonatan echter had niet gehoord, dat zijn vader het volk had doen zweren. Hij strekte de stok die hij in de hand had, uit en doopte de punt in de honigraat; daarop bracht hij de hand aan de mond en zijn ogen stonden weer helder.

St. Vert.

" zo werden zijn ogen verlicht"

⁹ De bevelen des HEEREN zijn recht,
verblijdende het hart; het gebod des
HEEREN is zuiver, **verlichtende de ogen.**

(...)

¹¹ Zij zijn (...) en **zoeter dan honig** en
honigzeem.

Psalm 19 (St.Vert.)

Vergl. Efeze 1:18

1Samuël 14

²⁸ En iemand uit het volk nam het woord en zeide: Uw vader heeft het volk uitdrukkelijk doen zweren: vervloekt is de man, die heden spijs eet; daarom is het volk uitgeput. .

1Samuël 14

²⁹ Toen zeide Jonatan: Mijn vader heeft het land in het ongeluk gestort; ziet eens, hoe helder mijn ogen staan, nu ik een weinig van deze honig geproefd heb.

1Samuël 14

³⁰ Hoeveel te meer, wanneer het volk heden vrij had kunnen eten van de buit zijner vijanden, die het behaald heeft!

Overwinning beleven alleen door (honing) te eten! Zo houden we stand op ons lotsdeel!

vergl. Ef.6:10